

Periaatteet kansallisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten (O-SII) määrittämiseksi ja lisäpääomavaatimusten asettamiseksi

1. Tausta

Rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävillä luottolaitoksilla tarkoitetaan sellaisia luottolaitoksia, jotka aiheuttavat niin suuren järjestelmäriskin, että se toteutuessaan vaikuttaa hyvin haitallisesti koko rahoitusjärjestelmään ja reaalityouteen.

Systeemisesti merkittävät luottolaitokset ovat tyypillisesti suuria suhteessa muihin luottolaitoksiin, toiminnaltaan monimuotoisia ja niiden kytkökset suoraan tai välillisesti muuhun rahoitusjärjestelmään sekä talouteen ovat merkittävät. Tämän vuoksi näiden luottolaitosten vakavaraisuus- ja likviditeettiongelmat leviävät helposti muuhun rahoitusjärjestelmään. Systeemistä merkittävyyttä tarkastellaan sääntelyssä globaalisti (G-SIB¹) ja EU-tasolla sekä kansallisesti (O-SII²).

Systeemisesti merkittävien luottolaitosten riskejä koko finanssisektorille ja taloudelle pyritään vaimentamaan vahvistamalla niiden tappionkestokykyä ja pienentämällä siten niiden kaatumistodennäköisyyttä. O-SII-luottolaitoksille asettavien lisäpääomavaatimusten, eli O-SII-puskurien, tavoitteena on ehkäistä rahoitusmarkkinoiden rakenteellisista tekijöistä aiheutuvia makrovakausriskejä.

2. O-SII-luottolaitosten tunnistamisperusteet ja suomalaisten O-SII-luottolaitosten määrittäminen

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 8 pykälän mukaan kansallisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävällä luottolaitoksella (O-SII) tarkoitetaan luottolaitosta,

1. jonka taseen loppusumma on vähintään miljardi euroa ja
2. jonka maksukyvyttömyys vaarantaisi Suomen tai Euroopan unionin muun jäsenvaltion rahoitusmarkkinoiden vakauden.

Finanssivalvonnan on vuosittain määriteltävä O-SII-luottolaitosten joukko. Suomalaisten O-SII-luottolaitosten määrittäminen pohjautuu Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) antamiin ohjeisiin³ kansallisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten tunnistamisesta. O-SII-luottolaitosten tunnistus perustuu neljään peruskriteeriin ja niitä kuvaaviin 10 indikaattoriin (Taulukko 1). Indikaattorit normalisoidaan jakamalla kunkin laitoksen indikaattoriarvo jäsenvaltion kaikkien luottolaitosten (ml. sivuliikkeet) indikaattoriarvojen summalla.

O-SII-luottolaitokset määritellään EBA:n ohjeistuksen mukaisesti kahdessa vaiheessa:

¹ Global Systemically Important Institution

² Other Systemically Important Institution

³ [EBA/GL/2014/10](#)

26.6.2025

FIVA/2025/414

Julkinen

1. Luottolaitokset, joiden indikaattorikohtaisten pisteiden painotettuna keskiarvona lasketut O-SII-pisteet ovat vähintään 3,5 %, määritellään automaattisesti O-SII-luottolaitoksiksi. Kansallinen makrovakausrviranomais voi muuttaa kynnysarvoa ottaakseen huomioon kansallisen luottolaitossektorin erityispiirteet ja pisteiden tilastollisen jakauman. Muutoksella pyritään varmistamaan, että O-SII-laitosten ryhmä on homogeeninen laitosten systeemisen merkittävyyden suhteen. Harkintavalta on 0,75 prosenttiyksikköä molempiin suuntiin.
2. Makrovakausrviranomaisten on arvioitava, tulisiko muita kuin ensimmäisessä vaiheessa tunnistettuja luottolaitoksia lukea O-SII-ryhmään. Arvioinnissa tulee käyttää EBA:n pakollisia tai vaihtoehtoisia indikaattoreita, jotka on määritelty EBA:n ohjeen liitteissä.

Finanssivalvonta soveltaa O-SII-luottolaitosten määrittämisessä myös luottolaitoksista annetun lain 10 luvun 8 pykälässä säädettyä 1 miljardin euron taserajaa. Tosin, luottolaitosta, jonka O-SII-pisteet ovat enintään 0,045 prosenttia ensimmäisen vaiheen arvioinnissa, ei lueta O-SII-luottolaitoksiin myöskään toisen vaiheen harkinnan perusteella.

Taulukko 1. O-SII-luottolaitosten tunnistamisessa sovellettavat kriteerit ja indikaattorit⁴

Kriteerit	Indikaattorit	Paino
Koko	Taseen loppusumma	25 %
Merkittävyys / korvattavuus	Kansallisten maksutapahtumien arvo	8,33 %
	Yksityisen sektorin talletukset EU:n sisällä	8,33 %
	Yksityisen sektorin lainat vastaanottajille EU:n sisällä	8,33 %
Kytkeytyneisyys	Rahoitusjärjestelmän sisäiset velat	8,33 %
	Rahoitusjärjestelmän sisäiset saamiset	8,33 %
	Liikkeessä olevat velkapaperit	8,33 %
Monimutkaisuus	OTC-johdannaiset (nimellisarvo)	8,33 %
	Rajat ylittävät velat	8,33 %
	Rajat ylittävät saamiset	8,33 %

⁴ Laskelmien ja indikaattorien tulkinnessa on huomioitava seuraavat seikat:

- Kaikki indikaattorit pohjautuvat FINREP-raportoinnin tietoihin lukuun ottamatta maksuliikeindikaattoria, joka perustuu TARGET-järjestelmän maksuliiketietoihin.
- Laskelmat eivät sisällä vakuutustoiminnan erää.
- Yksityisen sektorin talletukset EU:n sisällä: luottolaitokset, joilla ulkomaisten velkojen osuus taseen veloista on alle 10 %, eivät raportoi erikseen talletuksia EU:n sisällä. Näiden luottolaitosten osalta luku sisältää kaikki talletukset.
- Yksityisen sektorin lainat vastaanottajille EU:n sisällä: luottolaitokset, joilla ulkomaisten saamisten osuus taseen varoista on alle 10 %, eivät raportoi erikseen luottoja EU:n sisällä. Näiden luottolaitosten osalta luku sisältää kaikki luotot.
- Rajat ylittävät saamiset ja velat: aineisto sisältää ainoastaan 10 %:n kynnysarvon ylittävien luottolaitosten erät.

26.6.2025

FIVA/2025/414

Julkinen

Finanssivalvonta on asettanut O-SII-luottolaitosten indikaattorikohtaisten pisteiden painotetun keskiarvon kynnysarvon 2,75 prosenttiin⁵. Suomen pankkisektorin rakenteessa ei ole tapahtunut viime vuosina sellaisia rakenteellisia muutoksia, jotka edellyttäisivät systeemisen merkittävyyden raja-arvon muuttamista. Tämän vuoksi 2,75 prosentin raja-arvon soveltaminen O-SII-luottolaitosten tunnistamisessa on edelleen perusteltua.

Vuoden 2024 lopun tietojen perusteella Nordea, OP Ryhmä ja Kuntarahoitus ylittävät edellisvuosien tavoin systeemisen merkittävyyden raja-arvon (2,75 %) ja ne luokitellaan siten automaattisesti O-SII-luottolaitoksiksi (Taulukko 2). Finanssivalvonnan arvion mukaan muita luottolaitoksia ei ole perusteltua määritellä O-SII-luottolaitoksiksi.

Taulukko 2. Suomalaisten luottolaitosten O-SII-pisteet 31.12.2024

Pankkiryhmä	O-SII-pisteet (%)	O-SII-laitos
Nordea	65,22	kyllä
OP Ryhmä	10,84	kyllä
Kuntarahoitus	4,13	kyllä
S-Pankki	1,02	ei
Säästöpankkiryhmä	0,95	ei
Aktia	0,86	ei
Oma Säästöpankki	0,54	ei
Danske Kiinnitysluottopankki	0,51	ei
POP Pankki-ryhmä	0,47	ei
Ålandsbanken	0,46	ei
Hypoteekkiyhdistys	0,24	ei
Alisa	0,03	ei

Nordea on edelleen selvästi merkittävin luottolaitos kaikilla O-SII-kriteereillä mitattuna (Taulukko 3). Nordea ja OP Ryhmä ylittävät systeemisen merkittävyyden raja-arvon kaikkien neljän peruskriteerien osalta, kun taas Kuntarahoitus ylittää raja-arvon kriteereissä ”koko” ja ”kytkeytyneisyys”.

Vuonna 2024 kotimaisista O-SII-luottolaitoksista sekä Nordean että Kuntarahoituksen systeeminen merkittävyys kasvoi ja OP Ryhmän puolestaan laski verrattuna edellisvuoteen (Kuvio 1).⁶ OP Ryhmän systeeminen merkittävyys laski kokoa lukuun ottamatta kaikissa kriteereissä, joista eniten laski kytkeytyneisyys ja tähän sisältyvät liikkeessä olevat velkapaperit. Kuntarahoituksen systeeminen merkittävyys nousi kaikissa neljässä kriteerissä, joista eniten kasvoivat koko ja kytkeytyneisyys. Kytkeytyneisyyden kasvua selittää erityisesti liikkeeseen laskettujen velkapaperien kasvu.

⁵ Nordea-konserni laskee voimakkaasti muiden suomalaisten luottolaitosten laskennallista suhteellista merkittävyyttä. O-SII-luottolaitosten systeemisen merkittävyyden johdonmukaisen huomioinnin sekä O-SII-laitosten ryhmän homogeenisuuden varmistamiseksi systeemisen merkittävyyden raja-arvo alennettiin vuonna 2018 O-SII-päätösten yhteydessä 3,5 prosentista 2,75 prosenttiin.

⁶ OP ryhmän systeeminen merkittävyys laski 0,17 prosenttiyksikköä, Nordean ja Kuntarahoituksen kasvoi 2,51 ja 0,25 prosenttiyksikköä.

26.6.2025

FIVA/2025/414

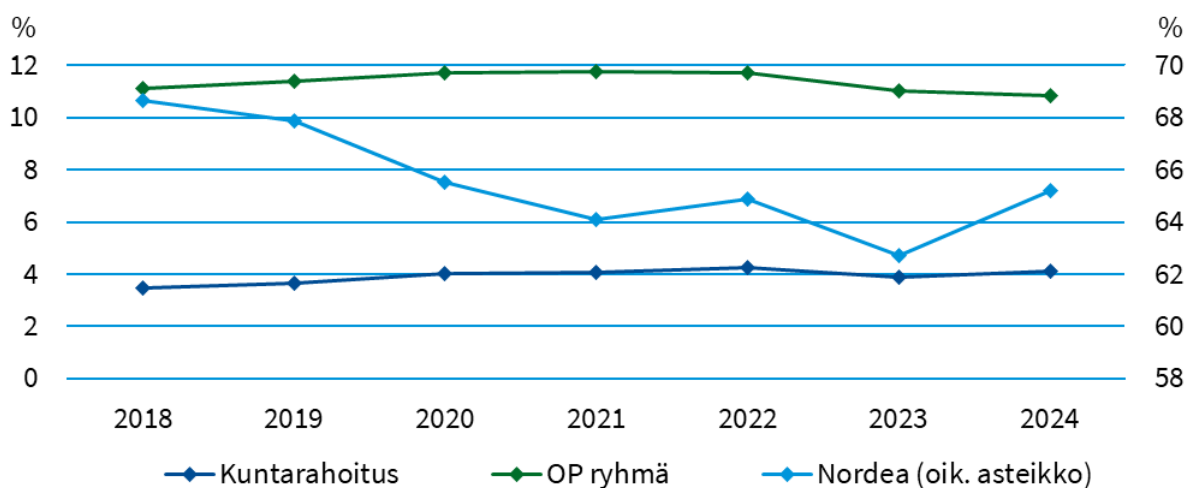
Julkinen

Taulukko 3. Suomalaisten luottolaitosten O-SII-kriteerien erillispisteet (%) 31.12.2024

Pankkiryhmä	Koko	Merkittävyys	Monimutkaisuus	Kytkeytyneisyys
Nordea	61,71	44,25	91,46	63,47
OP Ryhmä	15,94	15,56	3,07	8,78
Kuntarahoitus	6,11	1,48	0,32	8,63
S-Pankki	1,52	1,83	0,07	0,64
Säästöpankki-ryhmä	1,46	1,53	0,06	0,76
Aktia	1,16	1,03	0,18	1,06
Oma Säästöpankki	0,89	0,90	0,01	0,38
Danske Kiinnitys-luottopankki	0,68	0,42	0,05	0,90
POP Pankki-ryhmä	0,72	0,85	0,03	0,26
Ålandsbanken	0,57	0,61	0,26	0,41
Hypoteekkiyhdistys	0,40	0,33	0,01	0,25
Alisa	0,05	0,06	0,00	0,00

Nordean O-SII-pisteet nousivat eniten kaikista Suomessa sijaitsevista merkittävistä luottolaitoksista. O-SII-pisteet nousivat kaikissa neljässä kriteerissä, mutta systeemisen merkittävyyden kasvua selittää pääasiassa koon sekä kytkeytyneisyyden ja monimutkaisuuden kasvu. Kytkeytyneisyyden kasvua selittää liikkeeseen laskettujen velkapaperien kasvu, kun taas monimutkaisuuden kasvua erityisesti rajat ylittävien saamisten sekä OTC-johdannaisten kasvu. Lisäksi Nordean systeemisen merkittävyyden kasvua tuki suurimpien Suomessa toimivien ulkomaisten luottolaitosten sivuliikkeiden systeemisen merkittävyyden lasku.

Kuvio 1. Suomalaisten O-SII-luottolaitosten O-SII-pisteiden kehitys 2018–2024

Lähde: Finanssivalvonta

26.6.2025

FIVA/2025/414

Julkinen

3. Periaatteet suomalaisten O-SII-luottolaitosten lisäpääomavaatimusten määrittämiseksi

Luottolaitostoiminnasta annetun lain vaatimukset ja O-SII-lisäpääomavaatimusten vähimmäistaso

O-SII-luottolaitosten määrittämisen lisäksi Finanssivalvonnan tulee luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaan tarkistaa vuosittain O-SII-luottolaitosten lisäpääomavaatimukset. Mikäli pääomavaatimukset muuttuvat, Finanssivalvonnan on tehtävä asiasta päätös.

Luottolaitoslain mukaan O-SII-luottolaitokset on jaettava seitsemään eri luokkaan niiden arvioidun systeemisen merkittävyyden perusteella. Alimpaan luokkaan kuuluvien luottolaitosten (muut kuin O-SII-luottolaitokset) lisäpääomavaatimus on lähtökohtaisesti 0 % kokonaisriskin määrästä. Muihin luokkiin kuuluvien luottolaitosten (O-SII-luottolaitokset) lisäpääomavaatimukset kasvavat 0,5 prosenttiyksikön välein siten, että ylimpään (seitsemänteen) luokkaan kuuluvien luottolaitosten lähtökohtainen lisäpääomavaatimus on 3 %. O-SII-luottolaitoksille asetettu lisäpääomavaatimus tulee kattaa ydinpääomalla.

Taulukko 4. Luottolaitoksista annetun lain mukaiset O-SII-luokat ja niitä vastaavat lisäpääomavaatimukset

Luokka	Lisäpääomavaatimus
1	0,0 %
2	0,5 %
3	1,0 %
4	1,5 %
5	2,0 %
6	2,5 %
7	3,0 %

Finanssivalvonnan on luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaan sovellettava O-SII-luottolaitosten luokittelussa ja lisäpääomavaatimusten määrittämisessä seuraavia perusteita:

1. luottolaitoksen koko mitattuna sen vastuiden kokonaismäärällä taikka taseen tai konsolidoidun taseen loppusummalla;
2. luottolaitoksen ja sen konsolidoituun valvontaan sisällytettyjen yritysten vastuut muille luottolaitoksille ja saamiset muilta luottolaitoksilta sekä muut välittömät yhteydet rahoitusjärjestelmään;
3. luottolaitoksen ja sen konsolidoituun valvontaan sisällytettyjen yritysten kriittisten toimintojen korvattavuus yrityksen menetettyä edellytykset jatkaa toimintaansa;
4. luottolaitoksen ja sen konsolidoituun valvontaan kuuluvien yritysten rajat ylittävän toiminnan laajuus ja merkitys Suomessa ja Euroopan talousalueella.

Käytännössä suomalaisten O-SII-luottolaitosten luokittelu ja lisäpääomavaatimusten määrittäminen perustuu O-SII-luottolaitosten systeemiseen merkittävyyteen, jota arvioidaan ensisijaisesti EBA:n ohjeiden mukaisilla O-SII-pisteillä. O-SII-lisäpääomavaatimusten asettamista ohjaavat myös Euroopan keskuspankin (EKP) ns. lattiametodologian⁷ vaatimukset. EKP:n lattiametodologia antaa kullekin luottolaitokselle O-SII-pisteiden perusteella määräytyvän

⁷ ECB (2022) [Governing Council statement on macroprudential policies](#)

26.6.2025

FIVA/2025/414

Julkinen

O-SII-lisäpääomavaatimuksen vähimmäistason, jota vasten kansallisen makrovakausviranomaisen asettamia pääomavaatimuksia arvioidaan SSM-asetuksen artiklaa 5 sovellettaessa.⁸ Jos päätetty O-SII-lisäpääomavaatimus alittaa lattiametodologian mukaisen vähimmäistason, EKP voi korottaa kansallisen makrovakausviranomaisen asettamaa vaatimusta.

EKP:n lattiametodologian perusteella lisäpääomavaatimusten vähimmäistaso tulisi olla Nordealla vähintään 1,5 %, OP Ryhmällä 0,5 % ja Kuntarahoituksella 0,25 %. Koska luottolaitoslain mukaan O-SII-lisäpääomavaatimukset tulee mitoittaa 0,5 prosenttiyksikön välein ja koska 0 prosentin O-SII-puskurin soveltaminen olisi sääntelyn hengen ja EKP:n lattiametodologian vastaista, voidaan OP Ryhmän ja Kuntarahoituksen O-SII-puskurien vähimmäistasona pitää käytännössä 0,5 prosenttia.

Pankkiunionin huomioiminen O-SII-laitosten lisäpääomavaatimusten vähimmäistasojen määrittämisessä

EKP:n nykyinen, vuodesta 2016 lähtien voimassa ollut lattiametodologia on tähän asti huomionnut ainoastaan kansallisen systeemisen merkittävyyden lisäpääomavaatimusten vähimmäistason asettamisessa. EKP:n neuvosto julkaisi joulukuussa 2024 lausunnon O-SII-laitosten lisäpääomavaatimusten uudistetusta arviointikehyksestä.⁹ Lausunnossaan EKP ilmoitti, että O-SII-laitosten lisäpääomavaatimusten arvioinnissa käytettävää nykyistä lattiametodologiaa täydennetään siten, että sen rinnalla sovelletaan jatkossa toista lattiametodologiaa, jolla mitataan O-SII-laitosten systeemistä merkittävyyttä koko pankkiunionin tasolla. Tämä lisää O-SII-laitosten yhdenmukaista kohtelua pankkiunionin sisällä ja vahvistaa pankkijärjestelmän kriisinsietokykyä vähentämällä pääomavaatimusten perusteetonta vaihtelua systeemiseltä merkittävyydeltään samankaltaisten O-SII-laitosten välillä. Lisäksi uusi lattiametodologia vähentää nykyisiä eroja pääomavaatimuksissa kansallisten ja rajat ylittävien toimintojen välillä pankkiunionin sisällä ja voi siten poistaa esteitä rajat ylittävälle yritysjärjestelyille.

Uudessa lattiametodologiassa kullekin O-SII-laitokseksi tunnistetulle pankille lasketaan kansallisen pisteytyksen lisäksi pankkiunionitason pisteytys EBA:n ohjeiden mukaisesti käyttämällä viitepankkijärjestelmänä pankkiunionin jäsenvaltioiden konsolidoitua pankkisektoria. EKP:n uudistettu lattiametodologia astui voimaan vuoden 2025 alusta alkaen, ja on pääomaneutraali¹⁰ vuosina 2025 ja 2026. Tämän jälkeen pankkiunionin huomioivaa lisäpääomavaatimusten vähimmäistasoa nostetaan kahdessa vaiheessa siten, että uusi lattiametodologia astuu täysimääräisesti voimaan vuoden 2028 alusta alkaen.

Uutta lattiametodologiaa sovelletaan SSM-asetuksen artiklan 5 mukaisesti. EKP varmistaa viime kädessä, että kunkin O-SII-laitoksen lisäpääomavaatimus ei alita pankkiunionin tai kansallisen näkökulman edellyttämiä vähimmäistasoja. EU:n oikeudellisen kehyksen mukaisesti EKP:n O-SII-lisäpääomavaatimusten vähimmäistaso, joka perustuu kansalliseen näkökulmaan, säilyy ennallaan. Lattiametodologian parannukset vaikuttavat lähinnä

⁸ NEUVOSTON ASETUS (EU) 1024/2013

⁹ ECB (2024) [Governing Council statement on macroprudential policies](#)

¹⁰ Toisin sanoen pankkiunionin huomioiva lattiametodologia ei johda kokonaisuudessaan pääomavaatimusten kasvuun vielä toteutuksen alkuvaiheessa vuosina 2025 ja 2026.

26.6.2025

FIVA/2025/414

Julkinen

niihin O-SII-laitoksiin, jotka ovat pankkiunionin näkökulmasta järjestelmäriskiltään merkittävimpiä. Valtaosalle O-SII-laitoksista, mukaan lukien suomalaisille O-SII-laitoksille, nykyinen kansallisen näkökulman mukainen lisäpääomavaatimuksen vähimmäistaso on korkeampi kuin pankkiunionin näkökulman mukainen vähimmäistaso.¹¹ EKP julkaisee jatkossa vuosittain kaikkien O-SII-laitosten pankkiunionin pisteytykset sen jälkeen, kun kansalliset viranomaiset ovat saaneet O-SII-luottolaitosten vuosittaisen tunnistamisen ja lisäpääomavaatimusten asettamisen päätökseen.

Finanssivalvonnan soveltamat O-SII-lisäpääomavaatimusten kalibrointimenetelmät

Suomen pankkisektorin keskimääräistä korkeampi keskittyneisyys ja merkittävimpien luottolaitosten suuri koko talouteen nähden puoltavat EKP:n lattiametodologioiden mukaisia minimitasoja korkeampien O-SII-lisäpääomavaatimusten soveltamista. Finanssivalvonta arvioi O-SII-luottolaitosten lisäpääomavaatimuksia kahdella vaihtoehtoisella luokittelumenetelmällä, joissa O-SII-luottolaitokset jaetaan seitsemään eri luokkaan niiden arvioidun systeemisen merkittävyyden perusteella. Molemmissa menetelmissä systeemisen merkittävyyden mittarina käytetään EBA:n ohjeiden mukaisia O-SII-pisteitä. Ensimmäisessä, lineaariseen asteikkoon perustuvassa luokittelumenetelmässä O-SII-pisteisiin perustuvat luokkavälit ovat yhtä pitkiä ja vastaavat pituudeltaan systeemisen merkittävyyden raja-arvoa (2,75 %). Finanssivalvonta on soveltanut vastaavaa menetelmää O-SII-puskurien kalibroinnissa aiempina vuosina.

Toisessa luokittelumenetelmässä luokkavälit määritetään Equal Expected Impact (EEI) -menetelmän mukaisesti. Menetelmää on sovellettu esimerkiksi globaalin rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien laitosten (G-SII) lisäpääomavaatimusten määrittämisessä.¹² EEI-menetelmässä systeemisesti merkittävien pankkien lisäpääomavaatimukset mitoiteetaan niin, että systeemisesti merkittävän ja ei-systeemisesti merkittävän pankin kaatumisen odotetut yhteiskunnalliset kustannukset ovat yhtä suuret. Taulukossa 5 on kuvattu sekä lineaariseen asteikkoon että EEI-menetelmään perustuvien luokittelumenetelmien luokkavälit ja kuhunkin luokkaan sovellettava O-SII-lisäpääomavaatimuksen ohjearvo.

Taulukko 5. O-SII-luokat ja ohjeelliset lisäpääomavaatimukset lineaariseen asteikkoon ja EEI-menetelmään perustuvissa luokittelumenetelmissä

Luokka	O-SII-pisteet (lineaarinen asteikko)	O-SII-pisteet (EEI-menetelmän mukainen asteikko)	Ohjeellinen lisäpääoma- vaatimus
1	0–2,75	0–2,75	0,0 %
2	2,75–5,50	2,75–6,00	0,5 %
3	5,50–8,25	6,00–10,00	1,0 %
4	8,25–11,00	10,00–17,00	1,5 %
5	11,00–13,75	17,00–28,00	2,0 %
6	13,75–16,50	28,00–48,00	2,5 %
7	16,50–	48,00–	3,0 %

¹¹ Vuoden 2023 lopun tietojen perusteella uuden lattiamenetelmän soveltaminen johtaisi ainoastaan viiden O-SII-laitoksen O-SII-puskurin nousuun 0,25–0,5 prosenttiyksiköllä.

¹² Federal Reserve (2015) [Calibrating the GSIB Surcharge](#)

26.6.2025

FIVA/2025/414

Julkinen

Suomalaisten O-SII-luottolaitosten nykyiset O-SII-puskurit sekä kahteen vaihtoehtoiseen luokittelumenetelmään perustuvat puskurisuositukset on esitetty taulukossa 6. Taulukossa on esitetty myös EKP:n lattiamentodologiasta johdetut vähimmäistasot O-SII-lisäpääomavaatimuksille. Eri kalibrointimenetelmien mukaisten puskurisuositusten mukaan Kuntarahoituksen ja OP Ryhmän nykyiset O-SII-puskurit ovat oikeasuhtaisia laitosten systeemiseen merkittävyyteen nähden.

Nordean osalta luokittelumenetelmien mukaiset puskurisuositukset viittaavat siihen, että Nordean O-SII-puskurin voisi nostaa sääntelyn sallimalle ylärajalle 3,0 prosenttiin (luokkaan 7). Korkeimman mahdollisen O-SII-puskurin asettamista tukisi esimerkiksi se, että Nordea on O-SII-pisteillä mitattuna ja kansalliseen rahoitusjärjestelmään suhteutettuna EU-alueen merkittävin O-SII-luottolaitos.¹³ Lisäksi Nordean systeeminen merkittävyys kasvoi vuonna 2024 korkeimmalle tasolle neljään vuoteen. Toisaalta Nordean vuoden 2024 O-SII-pisteet ovat edelleen vuosia 2018–2020 alhaisemmat ja lähes samalla tasolla kuin vuonna 2022. Nordean O-SII-puskuria nostettiin 2,0 prosentista 2,5 prosenttiin viimeksi vuonna 2022 ja uusi vaatimus astui voimaan 1.1.2023. Vuosina 2023–2024 suomalaispankkien O-SII-puskurivaatimukset pidettiin ennallaan. Korkeimman vaatimuksen asettamisesta pidättäytyminen säilyttäisi edelleen myös kannustimen kaikista merkittävimmille luottolaitoksille välttää systeemisen merkittävyyden kasvattamista.

Taulukko 6. Suomalaisten O-SII-luottolaitosten ohjeelliset lisäpääomavaatimuksiksi eri menetelmillä

Pankki-ryhmä	Nykyinen O-SII-lisäpääomavaatimus	Ohjeellinen O-SII-lisäpääomavaatimus (lineaarinen luokittelumenetelmä)	Ohjeellinen O-SII-lisäpääomavaatimus (EEI-menetelmään perustuva luokittelumenetelmä)	O-SII-lisäpääomavaatimuksen lattiamentodologian mukainen vähimmäistaso ¹⁴
Nordea	2,5 %	3,0 %	3,0 %	1,5 %
OP Ryhmä	1,5 %	1,5 %	1,5 %	0,5 %
Kuntarahoitus	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %

Luottolaitosdirektiivin mukaan laitoksen systeemistä merkittävyyttä tulisi kansallisen näkökulman lisäksi arvioida myös koko EU-alueen näkökulmasta¹⁵. Arvioitaessa suomalaisten luottolaitosten systeemistä merkittävyyttä koko pankkiunionin tasolla Nordean O-SII-puskurivaatimukset ovat selvästi korkeammat kuin merkittävyydeltään samankaltaisilla laitoksilla pankkiunionissa, ja se on ainoa luottolaitos pankkiunionissa, jolle on asetettu 2,5 prosentin suuruinen O-SII-vaatimus. Vaatimus on myös korkeampi kuin monilla, globaalin rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviksi luokitelluilla pankeilla, jotka ovat abso-luuttiselta merkittävyydeltään huomattavasti Nordeaa suurempia. O-SII-

¹³ Ks. EBA:n verkkopalvelussa julkaistut [O-SII-pisteet](#)

¹⁴ Huomioituna sekä kansalliseen merkittävyyteen että pankkiunionitason merkittävyyteen perustuva lattiataso. Kansallisen näkökulman mukainen lisäpääomavaatimuksen vähimmäistaso on suomalaisille O-SII-luottolaitoksille korkeampi kuin pankkiunionitason näkökulman mukainen taso.

¹⁵ Luottolaitosdirektiivin (CRD) artiklan 131(3) mukaan merkitystä tulisi arvioida myös suhteessa koko EU-alueen talouteen

26.6.2025

FIVA/2025/414

Julkinen

puskurivaatimusten korottamisesta pidättäytyminen voisi näin ollen olla perusteltua myös tasapuolisten kilpailuedellytysten turvaamisen näkökulmasta.

Yhteinen pankkivalvonta- ja kriisinratkaisumekanismi pienentävät osaltaan pankkiunioni-alueella toimivien systeemisesti merkittävien pankkien kaatumisen tai ongelmien todennäköisyyttä sekä niistä aiheutuvia yhteiskunnallisia kustannuksia. O-SII-puskureilla ja yhteisellä pankkivalvonnalla pienennetään ennen kaikkea systeemisten laitosten kaatumistodennäköisyyttä, kun taas kriisinratkaisuvaatimuksilla ja -toimilla alennetaan ensisijaisesti kaatumisen yhteiskunnallisia kustannuksia turvaamalla kriittisten toimintojen jatkuvuus, vähentämällä ongelmatilanteen rahoitusvakausvaikutuksia sekä suojelemalla julkisia varoja. Kriisinratkaisutoimien soveltaminen konkurssimenettelyn sijaan ei kuitenkaan täysin poista kriisiytyneen pankin ongelmista aiheutuvia rahoitusvakausvaikutuksia.

Uskottava kriisinratkaisukehikko voi periaatteessa pienentää O-SII-puskurien tarvetta. Yhteisen kriisinratkaisumekanismin yksittäisen laitoksen systeemiseen merkittävyyteen liittyviä järjestelmäriskkejä pienentävä vaikutus on tällä hetkellä tunnistettu sekä Basel-komitean kehittämässä G-SII-pankkien lisäpääomavaatimusten asettamismetodologiassa että EKP:n soveltamassa uudessa O-SII-lisäpääomavaatimusten lattiametodologiassa. Kriisinratkaisukehikon uskottavuuteen vaikuttavat laitoksen purettavuus ja viranomaisten kriisinhoitokyky. Vaikka kriisinratkaisukehikon kehittyminen on osaltaan pienentänyt yksittäisten laitosten kaatumisen tai ongelmatilanteiden rahoitusvakausvaikutuksia, pankki-kriisin yhteiskunnalliset kustannukset ovat kuitenkin niin suuret, että systeemisesti merkittävien luottolaitosten kaatumisen todennäköisyyttä on jatkossakin syytä pienentää tiukalla pankkivalvonnalla ja riittävillä O-SII-lisäpääomavaatimuksilla.

Kriisinratkaisukehikon olemassaolo ja kehittyminen on huomioitu laadullisena perusteena Finanssivalvonnan aiemmissa O-SII-päätöksissä.¹⁶ Näin on pyritty huomioimaan myös G-SII-metodologiassa ja sittemmin EKP:n O-SII-lattiametodologiassa tunnistettu systeemi-seen merkittävyyteen liittyvien riskien pienentyminen yhteisen pankkisäätelyn, pankkivalvonnan ja kriisinratkaisun ansiosta.¹⁷ Nämä riskejä pienentävät ja kansainvälisestikin tunnustetut tekijät on edelleen perusteltua huomioida yhtenä laadullisena perusteena O-SII-vaatimusten mitoituksessa, mutta riskejä pienentävien vaikutusten arvioissa on syytä olla edellä mainituista syistä varovainen.

Johtopäätökset

Vuoden 2024 lopun O-SII-pisteiden perusteella O-SII-luottolaitoksiksi luokitellaan edellisvuosien tavoin Nordea, OP Ryhmä ja Kuntarahoitus. Eri menetelmiin perustuvien puskurisuositusten ja edellä mainittujen syiden pohjalta Finanssivalvonta katsoo perustelluksi säilyttää kaikkien kolmen O-SII-luottolaitoksen O-SII-puskurit nykyisellä tasollaan, Nordean O-SII-lisäpääomavaatimus 2,5 prosentissa, OP Ryhmän 1,5 prosentissa ja Kuntarahoi-tuksen 0,5 prosentissa. Suomalaisen O-SII-luottolaitosten systeemissä

¹⁶ Finanssivalvonta (2024) [Periaatteet kansallisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten \(O-SII\) määrittämiseksi ja lisäpääomavaatimusten asettamiseksi](#)

¹⁷ Myös EBAn O-SII-laitosten tunnistamista koskevat ohjeet mahdollistavat laitosten purettavuuteen liittyvien ja pankkiunionikehityksen tunnistavien vaihtoehtojen indikaattorien soveltamisen (esim. laitoksen purettavuuden aste, saamisten tai velkojen tarkastelu tietyllä maantieteellisellä alueella).

26.6.2025

FIVA/2025/414

Julkinen

merkittävydessä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia viime vuosina, minkä vuoksi nykyisiä O-SII-lisäpääomavaatimuksia voidaan edelleen pitää oikeasuhteisina systeemiin merkittävyyteen liittyviin järjestelmäriskeihin nähden.

Taulukko 7. Suomalaisen O-SII-luottolaitosten lisäpääomavaatimukset ja O-SII-luokat

Pankkiryhmä	O-SII-lisäpääomavaatimus (tämänhetkinen lisäpääomavaatimus)	Luottolaitoslain mukainen O-SII-luokka
Nordea	2,5 % (2,5 %)	6
OP Ryhmä	1,5 % (1,5 %)	4
Kuntarahoitus	0,5 % (0,5 %)	2

Suomen pankkisektorin omien varojen kokonaisvaatimus kasvoi vuonna 2024.¹⁸ Kasvun taustalla oli huhtikuun alussa voimaan tullut järjestelmäriskipuskurivaatimus¹⁹ sekä heinäkuun alussa voimaan tullut norjalaisiin vastuihin sovellettava Norjan järjestelmäriskipuskuri²⁰ sekä liiketoimintakauppojen myötä kasvanut muuttuvan lisäpääomavaatimuksen vaikutus. Viimeaikaiset puskuripäätökset ovat siten vahvistaneet osaltaan Suomen pankkisektorin riskinkantokykyä ja niiden voimaantulon myötä Suomen pankkisektorin makrovakauspuskurivaatimusten kokonaismäärä on noussut Finanssivalvonnan riittäväksi arvioimalle kokonaistasolle.

CRR3/CRD6-säätelykokonaisuus muuttaa myös luottolaitosten vakavaraisuusvaatimusten laskentaa vuoden 2025 alusta, tosin vaikutuksen pankkisektorin vakavaraisuusvaatimukseen on arvioitu olevan maltillinen. Uudistusten arvioidaan kasvattavan pankkisektorin pääomavaatimuksia yhteensä noin 4 prosentilla kaikkien, pisimmillään vuoteen 2033 ulottuvien siirtymäaikojen päätyttyä.²¹ Vuoden 2025 alusta sovelletaan myös erikseen määriteltyille saataville tanskalaisilta kiinteistöyhtiöiltä Tanskan makrovakausräjähdysasettamaa sektorikohtaista järjestelmäriskipuskurivaatimusta, mikä osaltaan korottaa hieman makrovakauspuskurivaatimuksia.

Tulevana vuonna piristyvän talouskasvun sekä inflaation ja korkojen laskun odotetaan tukevan Suomen finanssisektorin toimintaympäristöä. Odotuksiin liittyy kuitenkin epävarmuutta ja alasuuntaisia riskejä. Systeemiin merkittävyyteen nähden oikeasuhteiset puskurivaatimukset ja pankkisektorin vahva vakavaraisuus suojaavat talouden tai rahoitusjärjestelmän vakavien häiriöiden aiheuttamilta tappioilta sekä parantavat varainhankinnan saatavuutta ja ehtoja. Suomen pankkisektorin luotonantokyky on myös säilynyt hyvänä puskurivaatimusten korottamisesta huolimatta.

¹⁸ 15,3 prosentista 16,6 prosenttiin.

¹⁹ Finanssivalvonnan johtokunta päätti maaliskuussa 2023 rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen (järjestelmäriskipuskuri) korottamisesta yhteen prosenttiin.

²⁰ Kesäkuussa 2023 Finanssivalvonnan johtokunta päätti hyväksyä Norjan makrovakausräjähdysasettaman järjestelmäriskipuskurivaatimuksen osittain sovellettavaksi suomalaisten luottolaitosten norjalaisiin saamisiin.

²¹ Yksi merkittävimmistä vaatimuksista kasvattavista uudistuksista on ns. kokonaisriskipainolattia, joka rajoittaa vakavaraisuuslaskennan sisäisillä malleilla saavutettavia pääomahyötyjä. Luottolaitosdirektiivin muutosten mukaan kansallisen makrovakausräjähdysasettaman on arvioitava O-SII-lisäpääomavaatimuksen tason asianmukaisuutta, jos kokonaisriskipainolattia muodostuu sitovaksi vaatimukseksi O-SII-luottolaitokselle. Kokonaisriskipainolattian ei arvioida muodostuvan sitovaksi vaatimukseksi suomalaisille O-SII-luottolaitoksille lähivuosina.